

Oglas, pripisana ind. članici i računaju se na temelju običnog cijenika ili po dogovoru.

Novci za predbrojbu, oglasje itd. šalju se naprednicima ili postarima pošt. urednicima u Pulu, na administraciju lista u Pulu.

Kod naruče valja točno označiti ime, prezime i najbližu poštu predbrojnika.

The list na vrijeme ne prima, nego se javi odgovarajućim u stvarnom pismu, za koji se ne plaća poklarna, ako se izvana nepiše »Reklamacija«.

Čakovnog računa br. 847.849

Teletom tiskare broj 38.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

«Slogom našu male stvari, a nealoga sve pokvari». Narodna poslovica.

Iskazi svakog utjeka i potka o paku.

Netakani dopisi se ne vraćaju, nepodpisani netakaju, a ne frankirani neprimaju.

Predplata za poklarnom stoji: 12 K u obće, 5 K za seljake, 3 K na godinu ili K 6—, odn. 3— na pol godine.

Istvan carevine više poklarna, Plata i utijaše se u Pul.

Pojedini broj stoji 10 h. koji u Puli, toli istvan iste.

Uredništvo se nalazi u ulici Glinia br. 5 te primas stranke oim nedjelje i svetica svaki dan od 11—12 sati prije podne.

Odgovorni urednik i izdavatelj Stjepo Gjiivič. — U nakladi tiskare J. Krmptić i drug. u Puli. — Glavni suradnik prof. Matko Mandić u Trstu.

Istarski sabor.

9. sjednica održavana u Kopr u dne 19. septembra 1901.

Prisutni: predsjednik dr. M. Campitelli; vladin zast. A. Fabiani i 26. zastupnika.

Otvoriv predsjednik u urečni sat sjednicu pozove tajnika Varetona da pročita zapisnike posljednje javne i tajne sjednice. Zapisnici se ovjeroljuju.

Predsjednik, obrati se k obćinstvu, opomene isto, da se mirno u buduću vladu. On da je naprav obćinstvu širokih rukava (Vjerujemo. Op. slug.), pa želi da se ono pristojnije ponaša; začel posljednje izgrede, nada se, da se isti obnoviti neće.

Predsjednik reče nadalje, da je doznao kako žele nekoi zastupnici čim prije kući. On će nastojati, da se to dogodi te je pripravan držati danas i sutra, ako treba, i po dvie sjednice.

Interpelacije:

Tajnik Vareton pročita poznate jur interpelacije:

1. Zast. Spinčića i drugova radi ustrojstva hrvatske pučke škole u Sv. Luciji-Skitaca.

2. Zast. Spinčića i drugova radi popravka župnog stana u Sv. Luciji-Skitaca.

3. Zast. Mandića i drugova radi izazivnog ponašanja glazbe c. i kr. vojne mornarice u Puli.

4. Zast. dr. D. Trinajstića i drugova radi željezničke sveze između Pazina i Motovuna.

5. Zast. Kompare i drugova radi nezakonitog postupanja obćinskoga načelnika u Dekaniji.

Za čitanja ovih interpelacija činili su članovi većine svakojake opazke. Vidilo se, da ih je pekla osobito interpelacija protiv c. i kr. glazbi i protiv načelnika u Dekaniji. Zast. Bennati svijao se od jada, kad je čuo one nezakonitosti protiv svomu mljekniku u Dekaniji i kad se je spomicjalo, da je obćina morala plati ti butilje, koje je pio c. kr. namjestnički savjetnik i upravitelj kot. poglavarstva gosp. pl. Schaffenhauer.

Za uredjenje rijeke Mirne.

Predsjednik priobči, da je podnio zast. Kompare sa drugovi pismen predlog, da se uzme u obzir i uredjenje ostalih rieka, jezera i potoka u Istri. (Predlog smo priobćili. Op. ured.)

Zast. Venier čita izvještaj u ime agrarnoga odbora kako bi se imala urediti rieka Mirna sa pritoci. Podkadi najprije zem. odboru na dosadašnjem zanimanju za to važno pitanje, pak c. kr. namjestniku, koji se je zauzeo za sretno rješjenje ovog pitanja kod ministarstva.

U glavnoj razpravi progovorio je u ime manjine zast. dr. M. Trinajstić, rekavši, da je kao načelnik obćine buzetke i kao zastupnik imao više puta prilika i dužnost, da se sa nacrtom uredjenje Mirne zanima, te je g. 1896. postavio i ovdje upit na vladu u nakani,

da se to djelo pospjesi. I drugi članovi ove satorske manjine su se za to osotožanzeli, i to ne samo ovdje, nego i na carevinskom vieću, gdje je drug, štev. zastupnik Spinčić, opetovano puta postavio i upita i predloga sa željom, da se jednom dovedu kraju ova pitanja, o kojem se već preko 60 godina razpravlja.

Više nego ikoja druga obćina ima se današnjoj razpravi veseliti obćina buzetaka, jer od onih 542 četvornih kilometara idričnog predjela Mirne ima ona čitavih 264 kilometara, dakle sedam manje od polovice. Ima joj se veseliti tim više, što će se radnje uprav u njoj započeti sa uredjenjem pritoka i vodenina. Za to, on u ime onoga pučanstva pozdravlja veseljem današnji predlog i se nada, da će se iza tolikih razprava i dogovora i dopisa saći jedan put sa teoretičke visine na praktično polje.

Kad bi se u početku bilo radilo kako i koliko se je radilo u ovo posljednjih 10—12 godina, uredjenje Mirne bilo bi već pred trideset godina dogotovljeno, nego se je žalibož vidilo, da dok se je vladu prije preustrojenja ustava ovim pitanjem prilično, zanimala, zemaljski odbor ga se je sjetio istom poslie deset godina, što je primio pokrajnisku upravu u ruke.

Godine 1870. je postavljen prvi put predlog za uredjenje, a istom godine 1876. se je iznio nacrt, koji je bio pet godina kasnije od vlade kao neshodan zabacen, te je zemaljski odbor čekao još tri godine, da reče vladi: ja neznam, daj učini ti. Tekar tada, kad je vlada primila posao u ruke nastao je brzi tempo u tom poslu. Ona je ulovila stvar s pravoga kraja i odlučila, da se prije imaju odstraniti uzroci poplavlja Mirne, da se imaju naime urediti najprije vododerine i potoci, a onda tekar, da će se moć preći na uredjenje samoga teka i korita rieke. Tako se je već tri godine zatim uredila. Rečica kod Buzeta i došlo do toga, da se ima pripravit osnovu za uredjenje cijele doline i osnovu zakona. Neumjestno je bilo s toga, kad su se neprestainimi hvalospjevima obasipali zemaljski odbori. Budite pravedni i dajte svakomu svoja.

Preuzvišeni gosp. namjestnik je lani poručio jednom sastanku načelnika zaniman obćina, da je uredjenje Mirne jedan od najglavnijih njegovih zadatka. Pućanstvo se nada, da će taj svoj zadatak izvesti i tim u velike doprinesti k ekonomičkom razvitku trih sudbenih kotara i one doline, prve i najvažnije u Istri po svojih naravnih ljepotah, po svojem obsegu i po svojoj plodovitosti.

Zaključki izjavom, da će i manjina glasovati za predloženi zakon.

(Tetajem toga govora ponašalo se je obćinstvo nepristojno napram govorniku i napram samomu predsjedniku. Ovomu je drzovito odgovorilo, kad je opominjao, da se pristojno ponaša, dočim je govorniku dovikivalo, da sut, da ga nerazumiju, da ide van itd. Predsjednik je doduše dao galerije izprazniti, ali mira nije bilo ni poslije, jer se je obćinstvo selilo sa jedne na drugu galeriju. Op. izv.)

Zast. Bennati stavi dodatni predlog, da se uredi neke vode u koparskom kotlaru.

Prijet. To m a s i zahvaljuje se odboru na laskavoj pohvali te se i on zahvali c. kr. namjestniku. Preporuča osnovu.

Zatim bijaše prihvaćeno svih 7 paragrafa odnosno zakonske osnove jednoglasno.

Zakon bijaše prihvaćen u II. i III. čitanju.

Zast. Ganciani zagovara na koncu u poduljem govoru sljedeću resoluciju:

Zem. sabor Istre moli vladu, da čim moguče prije pristupi k uredjenju rieke Mirne u suglasju sa izjavom namjestničkog odpisa od dne 27. junija 1901. br. 15.306. i da započme sa uredjenjem potokah čim bude odnosni zakon potvrđen.

Sabor prihvaća resoluciju i predloge zast. Kompare i Bennati-a.

Predlog za podporu.

Zast. Spinčić sa drugovi stavi prešan predlog, da se priteče na pomoć obćini Vrbnik i drugim obćinama na otoku Krku, tućom oštećenim. Prešnost primljena jednoglasno.

Za proučavanje vode.

Zast. Buba izvješćuje o namjestničkoj noti, kojom se pita sabor prinos od 858 kruna za hidrografični ured, koji proučava vode — i to za godinu 1901. Prima se jednoglasno.

Željeznička postaja u Pazinu.

Zast. Costantini obrazlaže svoj predlog, da se željeznička postaja u Pazinu podigne na II. razred i da se sagradi skladište za robu.

Zast. dr. Dinko Trinajstić obrazlaže dodatak k tomu predlogu, da se sagradi i kod postaje i skladište za sol. Pazin da nema skladišta za sol, te se često događa, da se tamo nemože dobiti soli pod nijednu cieniu. Trgovci moraju dovažati sol iz odaljenih skladišta. U tom pogledu učinilo je i obćinsko glavarstvo potrebite korake, nu do sada bez uspjeha.

Obćinstvo, koje se je bilo međutim samovoljno sa galerije povratilo, buči i uznemiruje; predsjednik nalaze, da se odate.

Sabor prihvati jednoglasno gornji predlog sa dodatkom.

Za gradnju i popravak cesta.

Proćitan bijaše u talijanskom prevodu prešni predlog zast. Spinčića i drugova, da se pozove zemaljski odbor neka daje veće podpore obćinama za gradnju i uzdržavanje cesta.

Prijet. Cleva odgovara na taj predlog u ime zem. odbora, da zemaljski odbor nikada neodbi je molba za podporu, ako su iste valjano sastavljene i utemeljene.

Zast. Spinčić odgovori predgovorniku navajajuć primjerce, kako zemaljski odbor nerješava uvijek povoljne molbe za podporu kod gradnje cesta, čemu nam je jasan dokaz primjerice cesta iz Doline u Soterb do glavne ceste. Sama vlada priznala je potrebu te ceste, ali zem. od-

bor odbio je ipak molbu. Govornik želi, da bi zem. odbor davao podpore za ceste nepristano i bez drugotnih agitatorićnih naklana. Pred izbori mjere svuda ceste (n. pr. Buzet-Lupoglava), a čim su izbori gotovi, nije više govora o tih cestah. Govornik je pozvao zem odbor, da daje takove podpore obćinama, koje polazu točne račune o primljenom novcu, nipošto pako županom (n. pr. Zvoneta) koji toga nećine, i koji troše zemaljski novac kao im drago. Konaćno preporučiti svoj predlog.

Prihvaćen bijaše predlog zast. Spinčića kao preporuka zem odbora.

Ženski licej u Puli.

Zast. Rizzi obrazlozi svoj predlog, da se u gradu Puli ustroji na zemaljske troškove licej za višu naobrazbu djevojaka — sa talijanskim naukovnim jezikom. Među ostalim reče, da prieti pogibelj talijanskim djevojkam, jer da moraju pozlatiti njemačku građansku školu, ali sladki g. Rizzi nije se sjetio množstva hrvatske djece u Puli, koja neimaju ni svoje pučke škole.

Zast. D. Trinajstić govori protiv ustrojenja toga liceja. On reče, da priznaju takodjer, članovi manjine važnost prosvjete za narodno blagostanje te da znaju i oni kako igraju važnu ulogu ženske u razvitku svakoga naroda. Uzpriko svemu tomu mora manjina glasovati protiv predlogu zast. Rizzi-a, jer ima pokrajina silnijih potreba nego li je ženski licej, a te su: pučke školstvo! Zatim navede govornik više slućajeva, koji govore jasno kako pristano postupaju moguća kod zemaljske uprave, kada se radi o hrvatskih i slovenskih pućkih školah. Kod sv. Lucije nemogu dobiti niti pomoćne škole, premda se je tamošnji svećenik ponudio, da bi drage volje djecu podučavao. Pitanje o hrvatskoj pućkoj školi u Pazinu vuče se već 15 godina, i još nije rješeno; ali ipak mora pazinska obćina platiti za talijansku gimnaziju 100.000 kruna, čemu moraju doprinasti i izvanjske obćine. U Sušnjevici zahtjeva narod hrvatsku pućku školu, a gospoda kod zem. odbora sile mu rumunjsku (!!!). U Puli mora sama družba sv. Cirila i Metodah briniti se za poduku hrvatske djece.

Drugi razlog, radi koje ga mora manjina glasovati protiv ustrojenja ženskoga liceja u Puli jest taj, da bi se tim znatno obteretilo novim teretom sve porezovnike U svrhu, da se uredi učiteljske plaće, trebalo je glasovati poviješene nameta na potrošarinu, a sada se zahtjeva opet novo breme. Medjutim se zemaljska zaklada povećava. Posljednih 10 godina narasla je za 1 milijun kruna, te iznosi danas oko 2,400.000 kruna. Čemu takovo izpjanje pućanstva?

Pošto se dakle nebrinete za pućke škole slavenske, pošto se hoće naprišti pokrajini opet novo breme i pošto se novac — Hrvata i Slovenaca upotrebljuje jedino Talijanom na korist, glasovati će članovi manjine sabora protiv predlogu zast. Rizzi-a.

Obćinstvo, koje se je bilo opet vratilo na galeriju, dao je predsjednik nakon

Sto sam ja rekao, da nam mala korist iz tog vrta, te da su prošle godine oni, koji su se prijavili, dobili 50—60 loza, a sad još nadodajem, da su ljetos dobili 17—18 loza (a oni iz Martinske ni to, jer tamošnji ancijan nije poslao imena prijavitelja). No ja nisam tim htio omalovažiti radinost toga vrta niti onih, koji s njim upravljaju, već sam htio tim pobuditi naše običajstvo, da složno posimo vladu, da nam i u drugih selih ustroje još koji onakav vrt, jer on je premlat prama današnjim potrebama. Hvaliti, da je taj vrt davao loza i izvan svog djelokruga, u Ustrine, Valun, Vranu i čak u Cres, pa to iznašati u javnost, kao neku prednost, jest čudno znajući, da je iz toga vrta išlo žilavica ne samo u pomenuta mjesta, već i preko istih. Čudno je i to, što se nisu te loze podilele u svom djelokrugu kad znamo, da su se predašnjih godina preporučivali još u jeseni za loze i to ne badava, već za plaću. Kad nam je c. kr. vlada poslala više tisuća loza na dar, ljudi su ih točno dijelili, bolje nego li bi novac.

Spominjete mi, da sam i ja imao koristi od tog vrta, što je istina, no ne koliko vi mislite; dobio sam neku stotinu žilavica za plaću, a 70 badava. No ja ih i nepotrebuju, jer sad, hvala Bogu i mojemu trudu, imam više loza i žilavica nego ih mogu upotrebiti; a i za ciepit nepotrebuju nikoga, ali poduke potrebuju ja i svatko, jer ste valjda čitali, u jednoj početnoj školskoj knjizi, da ako čovjek 100 godina žive i uvijek uči, da nije zadosti naučio.

Ustali ste odlučno na obranu gosp. Trampaža a bez prave potrebe. Taj pohvale vredni gospodin netreba ničije obrane ni pohvale; njegaj ljudi dobro poznaju, a njegovo ga djelo samo hvati. Pa jesam li ja što rekao proti tom gospodinu? Ja sam kazao u malo riečih, da učitelj poljedjelstva, stanujući u Krku, je pohvale vredna osoba, ali da mu sile za sve nedotječu, tako, da se ga vidijava doč u Štivan gdje je vladin vrt, kadgod jednom u godini a kadgod ni to, pa jesam li ja s tim povriedio njegovu čast? Nitko nemože raditi više nego njegove sile dopuščaju, a recite mi istinu, kad je bio zadnji put u Štivanu? Hvalite u velike njegove valjane poduke; ja toga neporičam, ali gdje kažete, da su naši ljudi dobro shvatili njegov nauk. Te da to već znadu na pamet kao „Oče naš“, želimo čuti koliko je tih, koji su tako valjano shvatili taj nauk, koliko je onih, koji dobro znadu ciepit? Kažite ih po imenu, dapače ste ih već i nabrojili, kasnije, gdje kažete, koliki već kad američku lozu.

Ali pita se: znadu li svi li ciepit? Nipošto. A i glede broja ste vele pogriješio, jer sve, koje ste imenovali, kažete u više broju, a to su pojedinci. Dapače ima ih i više, koji su počeli pomalo sa sadjenjem američke loze, ali znadu li svi ti unapred valjano uzgajat istu? S toga ja sam htio prositi vis. vladu, da bi nam dala još kojeg putujućeg učitelja, da nam tako dade jezgrovitije poduke, jer nije dosta znati saditi i ciepit lozu, već ju treba rezati, vezati, uzgajat, a kasnije iz nje vino priredjavati. Reći ćete mi vi i mnogi drugi: ta to svatko zna! Zna, da, ali treba vidjeti, da li zna onim načinom, kako mu može donositi korist, koju bi morala. Pa i u drugih granah poljedjelstva treba našem težaku poduke, jer neuk još uvijek „plete kotac kao i otac“. G. dopisnik mjesto da dade radećemu pomoćnicu ruku, on mu kaže, da što možemo više zahtjevat od vlade? Svakomu je prosto prositi, jer tko prositi, prima. Blednom težaku nije sramota prositi pomoći i nauka od nikoga, a najme od vlade.

Što se pako tiče onog, da se je moglo početi ljetos u Krk učiti ciepati na zeleno, to je istina, ali to se saznanje tekar pokle je minula doba. U koliko je meni poznato, bilo su tamo na podučanju dvije djevojke

jedna iz Vrane a druga iz Štivana, a netri iz Štivana, nu to ovamo nespada.

Nadalje je g. dopisnik ustao odlučno na obranu vlade, kao da se iz njegovaj zepa traži pomoći, kažući, da je neumjestno tražiti pomoć od vlade, da što nam može više dati, nego nam je dala, te da za ovaj otok netreba nipošto više učiteljskih sila. O tom neka sudi onaj, do kog stoji, ali nek sudi također, da li je to pametna rieč kazati, da za ove seljake netreba više učiteljskih sila; ta gdje su ti učitelji koji ih podučavaju.

Neznam, što bih rekao na ono gdje se pripisuje sve nemarnosti naših težaka kažući, mogao sam znati, ako neznam, tomu sam sam kriv, te da mnogi težaci nebi se htjeli naučiti ciepiti, jer bi bilo bolje, da njim tko drugi badava ciepi. Ali recite mi, koliko je težaka trebovalo g. dopisnika da im badava ciepi? A ni od vlade ni od učitelja nije niko išao težakom po vinogradima badava ciepiti?

Uvriedljivo je za nas gdje se kaže, da nemožemo zahtjevat od vlade drugo, ako ne da nam ona badava daje loze posaditi, ciepiti ih i uzgojiti! To je razno rečeno. Naši ljudi nisu lieni ni nemarni, već su dosti radini i brižljivi težaci. Ta tko je nasadio našim težakom širom cijelog otoka one lijepe vinograde sa stotinu tisuća loza, što nam je nesretna filoksera unistila?

Neobičajem osobno vriedjati nikoga, kako to g. dopisnici i sami znate, ali kad vidim, da netko omalovažuje svoj narod, ono gnjezdo iz kojeg je izašao a izazivlje bez razloga onog, koji dobro misli, tad mu ipak neostajem dužan, i radi toga napisah ove redke.

Sjećajte se „Družbe sv. Cirila i Metoda“ za Istru

Franina i Jurina

Fr. Zač peče toliko mošćenicki kalabrezi, afrikanzi, inački i mačice hrvatska čitalnica?
Jur. Za to, zač su brtoljavi i teštardi kako i Malinarove mali.
Fr. Ma da njim je žal bilo, da su morali s dugega gledat.
Jur. Moćo! zač bi bili radi žerati i lokati a maka!

Razne vesti. Politčke: Austro-Ugarska. Dne 26. pr. mj. dođoše u Beč zahvaliti se Njeg. Veličanstvu oni česki rodoljubi, koje je Njegovo Veličanstvo odlikovalo prigodom svoga posjeta Pragu. Vlada je tom prilikom učinio važne izjave lastavke po česki narod i odlikovanje. — Na sastanku povjerenika njemačke liberalne stranke iz Češke, bijaše sastavljen proglašenje izbornike i smislu, da se nastoji podijeliti u dvoje sve župe, sudbene, politčke kotare i upravne oblasti tako, da se bude u čisto njemačkih predjelih uređovalo samo njemački! — Česki staro- i mladčeski listovi donesose kom-

promisni proglašenje na česke izbornike prigodom predstojećih saborskih izbora. U saboru će se ustanoviti zajednicki državno-pravni klub svih českih zastupnika na zemaljskom saboru. — Na pastoralnoj konferenciji pražskog generalnog vikarijata, bje stvoren zaključak, kojim se posvjeđuje proti namjnjem narodnom zaokrženju biskupija u Češkoj. — Radi nepoznatih još uzroka riečki načelnik dr. Maylander položio je čast načelnika u ruke guvernera. Taj korak načelnikov dojmio se je u veliko gradjanstva. — U Madjarskoj razvijaju pojedine stranke živahnú agitaciju za predstojeće saborske izbore. Vladina stranka osjeđurala si je veliku većinu, kojoj će se po običaju priključiti zastupnici birani od hrvatskoga sabora odnosno od vladine stranke. I nemedjarske narodnosti nedreže ruke u žepu. Najživahniji su dakako Rumunji prema im njihovo glavno glasiš, „Tribuna“ preporuča nesudjelovanje kod izbora. Slovačke novine pozivaju svoje izbornike na izbornu borbu od koje se nadaju uspjehu. Agitacija nevoljnih Slovaka silno je uznemirila objestne i drzovite Madjare, koji su po starom običaju stali vikati u svojim novinah na te pogibeljne „paušlaviste“ te pozivlju državna odvjetnika na pomoć. Istotako zabrinjuje Madjare i živahnost ugarskih Srba, koji se prijavljuju za predstojeće izbore nješto ozbiljnije nego li obično.

Crna Gora. Povstanje crnogorske vlade u pitanju hrvatskoga zavoda sv. Jeronima u Rimu baca sve to tamniju sjenu na toll razvikano Slavenstvo kneževine. Ona se odriče toga častnoga naslova, da zadovolji težnjam talijanske vlade, koja bi rada ugrabila imetak onog zavoda i ujedno pohlepi onih nazovi-dalmatinskih Talijana, koji su mislili, da će si novcem našega zavoda omastiti gospodske brkove.

Italija. U Napulju pojavila se kuga. Ta vijest je tim strašnija, što se je kuga pokazala već svršetkom prošloga mjeseca, a da liečnici nisu ništa učinili. U bolnici leže 24 bolesnika. Kuga je donela jedna engleska ladja iz Indije. Na mnogim se ladjama i u magazinima našlo množstvo poginulih parčova i miševa, koji su parulni uslied kuge. Po tome se kuga mogla mirno širiti kroz ciele mjesec, a da se nije ništa učinilo protiv nje. Napuljski listovi oštro napadaju liečnike, što nisu učinili svoju dužnost. Protiv liečnika postupat će se kazneno. Do 500 lukkih radnika izolirano je kao i bolesnici. Do sada je najjavljeno 7 slučajeva smrti od kuge. U gradu vlada velika uzrujanost.

Na početku zadnjega četvrtgodista opominjemo dužnike, odnosno predplatnike, koji uljudno toli i ozbiljno neka već jednom učine svoju dužnost prema upravi lista, jer ista, šaljući redovito list predplatnikom, točno izpnuju svoju dužnost. Nezanajčajte se jedan na drugoga, nego svaki posebičegledajte poslati što nam po pravu pripada.

Mjestne: Ratne brodove iz Kine „Kaiserin Elisabeth“, „Zenta“ i „Leopard“ prispješe danas jutro uz gruvanje topova sretno u Pulu. Na poluostrvu sv. Petra čekaše brodove mjestne vojničke oblasti sa g. barunom Spahom na čelu, kojemu bijaše pobočnikom fregatni kapetan g. pl. Preradović. Uz obalu te na putu proti Fizeil nagrnulo bezbroj znatiželjnog občinstva u kočijama i pjeske. U nedjelju otkriše spomenik Dantenu u Puli na municipiju už posebnu svečanost.

Pokrajinske: Kod c. kr. ravnateljstva pošte i brzojava u Trstu bijaše imenovan periodnim vjezbenikom svršeni pravnik g. Antun Zorn.

Operanka biskupa Šterka. Talijanski listovi grada Trsta priobćuju oporku blagopokojnoga biskupa A. M. Sterka. Neznamo odakle su dobili tu oporku ni kako, ni da li odgovara istini ono što pisu. Prvi je progovorio o tom židovski „Piccolo“, koji je zadnje vrijeme otvorio podržnicu svojeg uredništva u biskupskoj pisarni. Njegov vlasnik, poljski cifut Meyer, biti će valjda imenovan bar počastnim konzistarijalnim zamjenikom, a bez njegovog znanja i bez njegove privole neće smiati nitko zasjesti na biskupsku stolicu; koji se nebudu prije poklonio poljskomu čifutu, zaštitniku, zagovorniku i branitelju talijanskog svećenstva tršćansko-koparske biskupije.

Čifut Meyer pripovieda dakle, da je pokojni biskup Sterk ostavio bastinicom biskupiju, koja će imati da doprine stanovitu svotu djakomku konviktu u Pazinu. Što je na tom istine, znađe čifutski listić i njegovi pobratimi u biskupskoj pisarni.

Zajedanje porote kod zemaljskoga suda u Trstu započeti će dne 18. oktobra t. g. Predsjednikom porote biti će predsjednik zemaljskog suda i dvorski savjetnik g. Mihovil Urbancich, a njegovi zamjenici savjetnici zem. suda gg. Pederzoli i Petronio.

Kapitularni vikar u Trstu. U roku od osam dana nakon smrti biskupa ima se sastati kaptol ili gg. kanonici, da izaberu izmedju sebe najvriednjega i najsposobnijega, koji će upravljati biskupijom u strogo crkvenih poslovih sve dolje, dok bude imenovan ili namješten novi biskup. Takav izabranik imenuje se kapitularnim vikarom.

Tršćanski kaptol sastao se je dne 23. t. mj., te je izabrao preč. g. Petronia, prošta istoga kaptola.

Židovski listovi se vesele tomu imenovanju, jer da će sada nakon burnih prizora pod pok. Sterkom — nastati u biskupiji „mir i red“. Veseli se tim više, jer da su glasovali za preč. Petronia i nekoji slavenski kanonici, koji su tim pokazali, da žele i oni uzpostaviti „mir i red“, što ga je izazvalo najmistrofjubiviji valjda biskup u čitavom katoličkom svijetu. Viečna šteta, što neimamo i mi katolici onakve sveze sa biskupskom kancelarijom i sa pojedinimi kanonici, kao što ju imade židovski „Il Piccolo“, jer bismo tada možda doznali, koji li su bili ti tobožnji slavenski kanonici, koji su glasovali za preč. g. Petronia, za kojega znađe svaki svećenik, da je ne samo odlučan naš narodni protivnik, da nezna ni rieči hrvatske ili slovenske, da je on na čelu društvu, koje uzgaja pomoćju nesretne „Liga nazionale“ talijansko svećenstvo, već da je dapače bio na čelu onim talijanskim svećenicom, koji su predobroga i odveć blagoga biskupa Šterka tužili posebnom spomenicom sv. otcu. Tim tobožnjim slavenskim kanonikom kazali bismo u brk, da imaju slavenskoga u sebi, koliko i Kinezi ili Japanci. Ti tobožnji slavenski kanonici biti će obični kruhorborci ili slavohlepci, koji se nadaju od novoga kapitularnoga vikara kakvoj časti, ili koji su htjeli priliziti se i priljubiti mužu, koji će obnašati najvišu crkvenu čast u biskupiji. Takvih si mi slavenskih kanonika nemožemo predstaviti, koji bi bili po mienju židovskog glasila konačno uvriedili, da stupi na čelo biskupije talijanski vodja. Za takve slavenske kanonike morali bismo poverčiviti od štida.

Preč. g. Petronio imade za sobom talijansko svećenstvo biskupije; za njega su talijanski lazi-katolički listovi; uz njega su svi talijanski židovsko-irredentski listovi Trsta, s njim će biti i nekoji tobožnji slavenski kanonici, ali proti njemu biti će odlučno slavensko svećenstvo i ogromna većina katolička biskupije, bude li slušao

savjete i provadjao osnove židovsko-framasonskih listova, koji mu danas slavospejve pjevaju.

Jednim udarcem — ubiše dvie muhe. Talijani u kraljevini slave — kako je poznato — svake godine dne 20. septembra kao godišnjicu zauzeća Rima po talijanskih četah i dobrovoljeh. Naši talijanci slave tu godišnjicu u duhu ili skromno, jer neufaju proslaviti ju javno i otvoreno.

Nu rodoljubni Koprani učinise ove godine iznimku, te proslavise dne 20. t. mj. pād vrata „Porta Pia“, kroz koja uljezoše talijanski vojnici u Rim, te ga oteše sv. otcu svečanim načinom. Lukaviko što jesu, nisu doduše na program mečnuli koga slave i što slave, ali oni si misliše: mladromu i jedno oko dosta.

Onoga dana nalazio se je naime u Koprnu zemaljski kapetan i saborski predsjednik g. komendatore Mate Campitelli, koji je slededeć dana slavio svoj imendan. Rodoljubni Koprani upriličiše dakle svomu ljubnicu dne 20. t. mj. t. j. na predvečer njegovog imendana i slučaja u na godišnjicu zauzeća Rima seregradu, bakljadu, muziku, pjev itd. itd. Po ulicah koparskih orile se rodoljubne pjesme „Lassé pur“, „Maramco“ itd.; orili se rodoljubni poklici: „Viva Istria italiana!“ „Fora i štavi!“ itd. itd. Sve bijaše oduševljeno, uzhičeno od veselja i blaženstva.

Demonstracija je uspjela posve, a rodoljubni Kopranci taru si ruke od veselja, što im je poslo za rukom ubiti jednim udarcem dvie muhe. Plemeniti, da je odlučio izvestiti — bude li trebalo, da ono bijaše čisto (echt) patrioitična demonstracija, a kad on to veli — respekt!

Od društva „Dalmatinski Skup“ u Trstu primamo: U Trstu boravi mnogo hiljada Dalmatinaca, a živi i lijep broj Hrvata i Srba iz drugih naših pokrajina. Ipak nisu do sada imali svojeg društva! To za nas nije bilo častno, a nije ni — korisno.

Nu bolje ikad nego nikad. Da spasimo, što još nije sasna izgubljeno; da se medju sobom upoznamo, koliko nas god imade; da se pod skupnim krovom možemo sastajati na prijateljski razgovor; da zemljak zemljaku u nuždi — ne samo savjetom nego i činom — bratski priskoči u pomoć: u tu je svrhu dne 10. marča tek. god. oživotvoreno za b a v n o - p o d p o r n o društvo „Dalmatinski Skup“.

Upravni je odbor sastavljen, kako sledi:

Predsjednik: Ante vitez Vuković-Vučidolski, c. kr. dvorski savjetnik i zastupnik na carevinskom vieću.

Podpredsjednik: Andrija Sirović, književnik i veletržac.

Tajnik: Stjepan Čubretović, c. kr. profesor na akademiji za trgovačke i pomorske stvari.

Blagajnik: Ante Bogdanović, trgovac.

Ostali odbornici: Stjepan kap. Dabinić, brodovlastnik, Simo kap. Millinović, brodovlastnik, Petar Lorini c. kr. nadzornik ribarstva, Drago dr. Lukež, pristav c. kr. fin. odvjjetništva, Roko Maroević, c. kr. činovnik.

Zamjenici: Filip Ivanšević, trgovac, Josip Marinković, lučki nadglednik.

Preglednici: Mato kap. Kosović, Pavo Tripković, veletržac, Ugo pl. Štruppi, trgovac.

Taj odbor ne zna, hoće li mu biti moguće postignuti, što i koliko vruće želi; ali će pošteno uprieti sve svoje slabe sile, da se društvo razvije na čim liepsi i čim koristniji način.

Nu odbor sam ne može činiti čudesa: da dohvatimo, za čim težimo, svela je dužnost svakoga Hrvata i Srbina, da odbori i društvu postane vjernim, iskrenim, oduševljenim pomoćnikom. *Komuu nije stalo do osobnosti, nego do stvari, i tko se ne obazire na malenkosti i sitnice*

nego na pošenu, plemenitu, usvičenu svrhu, on hoće i mora društvu postati takvim pomoćnikom.

Ostalim Slavenima, osobito braći Slovincima i Česima; koji su već stupili ili kane kašnje stupiti u naše kolo, pružamo sada i pružat ćemo vazda bratski desnicu ruku.

Članovi društva jesu: a) počastni, b) ntemeljitelji, c) podpiratelji, d) redoviti. Članovi utemeljitelji mogu postati oni, koji plate jednom za uvijek 100 kruna; dočim su podpiratelji oni, koji stanuju izvan Trsta i plaćaju 10 kruna na godinu.

Redoviti članovi plaćaju dvije kruna mjesečno. Odbor može odlučiti prama prikakama člana, da ovaj plaća samo jednu krunu mjesečno.

Objava trgovcem sa vinom i krmom: Iza više slabih godina smilovao se dohri Bog, te urodilo u ovoj obćini Tinjan Kringa i Sv. Petar obilno grozdja koje liepo dozorilo i se sada pobire.

Podpisani načelnik vruće preporučuje braći Slovincem i Hrvatom da dodju ovamo kupovati vino osobito crno, te će biti nedvojbeno dobro posluženi.

Cim bude vino gotovo, oglasiti će se opet putem „Naše Sloge“ pouzdane osobe, na koje se imadu obratiti.

Tinjan, dne 26. septembra 1901.
Šime Defar, načelnik.

Iz umaške obćine pišu nam, da se je tamo počelo trgati grozdje već prošloga ponedjeljka i da će narod biti zadovoljan sa ljetošnom trgatbom u obće. Vina biti će obilnije nego li prošle godine, glede dobrote neće mu biti prigovora. Na to upozorujemo naše krmare i trgovce sa vinom. Na trgu u Umagu kupuju domaći i izvanjski grozdje, ali cene su preniske za trud i trošak, što ga imade kmet sa vinogradom.

U karpanskom rudokopa kod Lahnja dogodila se je 26. pr. mj. velika nesreća time, što su se tri mine, koje su se prije opredjeljenog vremena upalje te bijaše ranjeno četvorica radnika i to dvojica teško, a dvojica lahko.

Noćna pohvala. Po noći od 25. na 26. pr. mj. provalili su nepoznati zločtvi u župni stan u Šterni kod Oprlja riedkom drzovitou; ulomili pisani stol u župnoj pisarni, pretražili i porazbacali harte, te si prisvojili priljenu svotu gotovoga novca i župnikov zlatni prsten. Nova željeznička pruga se gradi blizu i zima se približava, za to budite na oprezu! Dobrog psa stražara imao bi imati u ovo doba svaki župni stan. Principis obsta!

Iz drugih krajeva.

U „Nar. Lista“ čitamo, da je g. Oroslav Perkljić, c. kr. financijski stražar, koji je premješten u Pulu, darovo na svom odlasku 10 kruna za narodne svrhe, i to 4 K za družbu sv. Cirila i Metoda, 4 K „Sokol“ Volosko-Opatijski i 2 K za „N. List“. Živio takav rodoljub!

Razpis natječaja za gospodarske stipendije. Za polazak gospodarske škole u Grmu (Kranjska) i u Gorici, c. kr. je ministarstvo poljodjelstva dozvolilo je: odlukom 19. septembra t. g. br. 22.751 za školsku godinu 1901—1902. dvie stipendije godišnjih K 240 za mladiće hrvatske ili slovenske narodnosti iz Istre koji žele polaziti prvi tečaj zemaljske gospodarske škole na Grmu kod Novog Mjesta (u Kranjskoj).

Dalje je spomenuto ministarstvo dozvolilo jedan stipendij u istom iznosu za jednog mladića slovenske narodnosti iz tržaške okolice za polaz prvog tečaja spomenutog školskog zavoda.

Molitelji za ove stipendije imaju podneti svoje molbenice podpisanom namjestničtvu do 20. oktobra 1901.

Molbenicam valja dodati:
1. Krstni list (za upis u spomenutu školu treba imati dovršenih 16 godina — iznimice samih 15 godina u slučaju osobito čvrstog tiela — te ne prekoračene 24 g.);

2. domovnicu;
3. lječničku svjedočbu o dobrom zdravlju i tjelesnoj sposobnosti za obavljanje obićajnih gospodarskih djela;
4. svjedočbu barem o dovršenoj pučkoj školi sa dobrim uspjehom;
5. svjedočbu o ciepljenju koza;
6. obćinsku svjedočbu o dobrom ponašanju, podpisanu i od župnika;
7. svjedočbu o imetku i o gospodarskih odnošajih molitelja;
8. zbog ustupa u spomenutu školu morat će se mladić podvrći prijamnom izpitu u dokazanje svoje pripravnosti za učenje.

Školska godina na Grmu počima 1. novembra 1901.

Isto ministarstvo poljodjelstva dozvolilo je za školsku godinu 1901—1902. dvie stipendije godišnjih 200 K za mladiće slovenske narodnosti iz Istre odnosno iz tržaške okolice, koji hoće da polaze zemaljsku gospodarsku školu u Gorici. Molitelji za ove stipendije imaju podneti svoje molbenice podpisanom namjestničtvu do 20. oktobra 1901.

- Molbenicam valja dodati:
1. Izjavu roditelja ili štitnika, da pristaju na ustup molitelja a gospodarsku školu;
 2. krstni list (za upis u spomenutu školu treba imat navršenih 16 godina iznimice u slučaju čvrstoga tiela 15. g.);
 3. obćinsku svjedočbu o dobrom ponašanju podpisanu i od župnika;
 4. svjedočbu barem o dovršenoj pučkoj školi sa dobrim uspjehom;
 5. lječničku svjedočbu o dobrom zdravlju i tjelesnoj sposobnosti za obavljanje obićajnih gospodarskih poslova;
 6. svjedočbu o ciepljenju koza;
 7. svjedočbu o imetku i o gospodarskih odnošajih molitelja;
 8. zbog ustupa u spomenutu školu morat će se mladić podvrći prijamnom izpitu u dokazanje svoje pripravnosti za učenja.

Školska godina u Gorici počima 8. novembra 1901.

Književne:
Obrednik (Ritual) hrvatsko-rimski. Mnogo svećenika je tražilo ovaj obrednik

a nije se ga moglo dobiti radi toga što je bio razprodan. Pučki list, izlazeći u Krku javlja svakomu tko želi dobiti taj obrednik, neka se obrati na preč. g. Drag. Parčića u Krku (tikara Kurykta). Po mom skromnom sudu nebi smjelo biti svećenika, koji služi u župi gdje je hrvatskoga naroda, a da nebi imao ove prekorisne knjige, a najpache svećenik Hrvat, osobito u ovo doba kad je nemilice čera naš jezik iz crkve. Kako je divno kad pak razumije što se u crkvi moli, koji su ganuļjive n. p. lekcije u službi za mrtve. Razumljenje molitve mora da pospješi pobožnost, da digne moral. Zato č. svećenici, koji do sada još nemaju hrv. rituala, neka ga naruče i neka ga rabe na korist vjere a na slavu božju. — Broširan stoji 3 K u platnu vezan 4 K, a sa kožnatim hriptom 5 K. Papir i tisak je krasan. P.

Restauracija
ŠEPUKA — PAZIN

sa sobama za prespavanje
preporuča se
p. n. obćinstvu i putnikom za mnogobrojan posjet, obećajući uvijek najtočniju poslugu uz dobru domaću kuhinju te razna zdrava i kriečka vina. Dobiju se takodjer desertna vina, likeri i slastičice.

Prvo slovensko skladište pokućstva

Antona Černigoj

Trst
Via di Piazza vecchia 1, u kući Marcani,
podružnica stolarske zadrage u Gorici.

Skladišta u Solkanu — Trstu.

Tvornica sa strojevnim obratom
Svaka je konkurencija nemoguća
jer je pokućstvo iz prve ruke.

Da se jednom počne sa jeftinom prodajom robe na bazaru, to je jedna od najvećih švicarskih tvornica ura. rad reklame meni posla svoji fabrikat, da ga populariziram i dok zalika traje, prodaju se navedene žepne ure sa finim radnjama akoro badava.

Svakoj je uri priložena košuljica od koje i jedno novo iznadjeno umanjajuće zrcalo kao dar, badava.

ter. 2.20	stjejl	jedna Nickel-Anker-Remontoir žepna ura sa posrebrjenim lancem i kutijom.
ter. 4.20	stjejl	jedna prava švicarska Remontoir žepna ura sa američkim posrebrjenim lancem i kutijom.
ter. 4.70	stjejl	strobna ženska ura, Remontoir sa posrebrjenim engleskim lancem i kutijom.
ter. 8. —	stjejl	prava sa 14 karat. zleta Remontoir žepna ura sa elegantnom kutijom iz alasa i lancem.

Sve je garantirano za 3 godine

Što ne odgovara rado sa promjenjuje, ili se novac povraća, pak je tako svaki riziko izključen. Slični su oglasi patvoreni. Dobit se može uz gotov novac ili pošt. pouzetećem kod tvrdice

BRACA HURVIZ
Skladište ura i zlatnih stvari na veliko. — Dobarić c. kr. austr. saveza, drž. činovnika, i t. d. Ilustrovani cijenici gratis i franko. **Krakov, Stradom 17.** Traže se agenti.

Rodoljubi!
Kupajte samo Cirilo-Methodijske žigice!

Podpisani preporuča p. n. obćinstvu u Puli, osobito pako veleč. gg. svećenicima, učiteljima itd. iz okolice

svoj krojački posao
na glavnom trgu (Foro) br. 6 u Puli,
u prvom katu.

U zalih imade na izbor raznovrstne najmodernije tkanine za odiela, koja izvršuje točno po mjeri.

Anton Klement, krojački majstor.